

SUPO

Suojelupoliisin
vastuullisuusraportti 2022

Esipuhe

Suojelupoliisin toisessa vastuullisuusraportissa kuvataan, miten virasto on pystynyt omalla toiminnallaan edistämään vuoden 2022 aikana neljää valittua YK:n kestävän kehityksen tavoitetta. Raportoinnissa noudatetaan julkishallinnolle annettua Valtiokonttorin ohjeistusta. Suomessa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ohjaavat sekä YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 että ”Suomi, jonka haluamme 2050”-yhteiskuntasitoutumus.

Suojelupoliisin vastuullisuustyössä korostuvat kansallisen turvallisuuden toimijan tehtävät ja rooli. Työssä onnistumisen edellytyksiin kuuluvat lakisääteisistä tehtävistä parhaalla mahdollisella tavalla suoriutumisen ohella vastuullisuus työnantajana ja toimiva sidosryhmäyhteistyö.

Suojelupoliisin vuoden 2022 vuosikirjan teemana oli Venäjä. Vuosi oli poikkeuksellinen ja Venäjän hyökkäyssodan myötä äkillisesti muuttunut kansainvälinen turvallisuustilanne tulee vaikuttamaan vielä pitkään turvallisuusviranomaisen työhön. Suomen liittyminen Natoon keväällä 2023 ja sitä edeltänyt tarkkailijajäsenyys ovat mahdollistaneet Suojelupoliisin osallistumisen kattavasti Naton siviilitiedustelukomitean toimintaan. Jäsenyysprosessi on edellyttänyt uusia toimintatapoja ja vaikuttanut supolaisten arjen työhön.

Suojelupoliisin tehtävänä on hankkia, analysoida ja raportoida tietoa päättäjille ja viranomaisille. Turvallisuusympäristön nopeassa muutoksessa korostuu luotettavan tiedon tarve sekä oikea tilannekuva Suomen turvallisuudesta ja uhkista. Suojelupoliisi kantaa vastuuta Suomen kansallisen turvallisuuden eteen tehdystä työstä. Olemme sitoutuneet vastuullisuustyöhön roolimme mukaisesti.

Antti Peltari
Suojelupoliisin päällikkö

2. Kuvaus raporttoivasta organisaatiosta

Suojelupoliisi on sisäministeriön alainen turvallisuus- ja tiedustelupalvelu, joka toimii Suomessa ja ulkomailla. Vuodesta 2019 lähtien Suojelupoliisi on toiminut uusin tiedustelutoimivaltuuksin.

Suojelupoliisin tehtävänä on havaita, estää ja paljastaa sellaisia toimia, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- tai yhteiskuntajärjestystä tai Suomen sisäistä tai ulkoista turvallisuutta.

Suojelupoliisi

- hankkii, analysoi ja raportoi tiedustelutietoa päätöksenteon tueksi
- torjuu terrorismia
- estää vakoilua
- tekee turvallisuusselvityksiä kansallisen turvallisuuden tai erittäin tärkeän yksityisen edun kannalta merkittäviin tehtäviin valittavista ihmisistä

Suojelupoliisin päätoimipaikka sijaitsee Helsingissä. Eri puolilla Suomea on kahdeksan aluetoimistoa.

Vuoden 2022 lopussa Suojelupoliisissa työskenteli 524 henkilöä erilaisissa operatiivisissa ja asiantuntijatehtävissä. Tiedustelulainsäädännön ja uusien toimivaltuuksien myötä henkilöstömäärän kasvu on ollut merkittävää viime vuosina. Vuoden 2022 aikana kasvu on tasaantunut.

Lisätietoja Suojelupoliisin toiminnasta saa verkkosivuilta www.supo.fi ja vuoden 2022 vuosikirjasta, johon on koottu tietoa perustehtävistä ja kansallisen turvallisuuden tilannekuvasta.

Tämä raportti on luettavissa Suojelupoliisin verkkosivuilla. Vastuullisuustyöstä raportoidaan toista kertaa, ja raportti on laadittu Valtiokonttorin suosittelumalle pohjalta.

2.1 VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN JA HALLINTO

Suojelupoliisin vastuullisuusasiat käsitellään johdon kokouksissa ja niistä tiedotetaan henkilöstölle. Viraston intraan on luotu omat sivut kestäväälle kehitykselle.

Suojelupoliisin tiekartta viraston hiilijalanjäljen pienentämiseksi ja käytännön toimenpiteiksi laadittiin vuoden 2021 aikana. Tiekartan laatiminen on kestävään kehitykseen liittyvä tavoite, joka on asetettu sisäministeriön ja viraston väliseen monivuotiseen tulossopimukseen ja sitä seurataan. Tiekarttaa päivitetään tarvittaessa vuoden 2023 aikana.

Tämän vastuullisuusraportin kokoamisessa on haastateltu muun muassa osaamisen ja työhyvinvoinnin asiantuntijoita ja käyty läpi kuluneen vuoden tapahtumia. Tulevina vuosina raportointivastuuta jaetaan, jotta saadaan uusia näkökulmia ja osaamista eri puolilta organisaatiota.

Sisäasiainhallinnon alalla on toiminut kestävä kehityksen asiantuntijaverkosto vuodesta 2019 alkaen ja siinä on edustus jokaisesta virastosta. Verkoston tehtäviin on kuulunut hallinnonalan virastojen kestävä kehityksen työn tukeminen ja tiedonvaihto. Valtiokonttorilta on saatu kehittämisrahaa hallinnonalan kestävä kehityksen ja vastuullisuustyön kehittämiseksi. Tämä hanke käynnistyy kevään 2023 aikana.

2.2 VASTUULLISUUSTAVOITTEET

Sisäasiainhallinnossa kestävä kehitys kytkeytyy kysymykseen, miten tuotamme turvallisuutta tulevaisuudessakin taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla ja annamme oman panoksemme ilmastonmuutoksen torjumiseen sekä kestävämmän Suomen rakentamiseen? Sisäministeriö laati oman kestävä kehityksen toimenpidesitoumuksensa lokakuussa 2019.

Sitoumus koostuu viidestä erillisestä sitoumuksesta:

- sisäministeriön hallinnonalan hiilijalanjäljen pienentäminen
- kestävä kehityksen painoarvon lisääminen hankinnoissa
- hälytyspalveluiden yhdenvertaisuuden edistäminen
- uusintarikollisuuden ja uudelleen uhriutumisen vähentäminen
- hallinnonalojen virastojen haastaminen tekemään omat toimenpidesitoumuksensa.

Sitoumuksen tavoitteena on saada kestävä kehitys vahvemmin hallinnonalan toimintaa ohjaavaksi periaatteeksi. Sisäministeriön hallinnonalan virastojen tulossopimukseen on asetettu kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita. Vastuullisuustyötä mittaamalla ja raportoimalla voidaan parantaa toiminnan johtamista organisaatioissa ja siten edistää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Suojelupoliisin vastuullisuussuunnitelmaan on kuvattu tämänhetkiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Suunnitelman toimeenpanoa tukevat sisäministeriön hallinnonalan yhteinen hiilijalanjäljen laskenta sekä vastuullisuuden lisääminen hankinnoissa. Kansallisen hankintastrategian toimeenpanossa on edetty. Hankinta-Suomi -ohjelmassa on tuotettu lukuisia työkaluja, oppaita, selvityksiä ja muita tuotoksia hankintayksiköiden ja muiden kiinnostuneiden vapaasti hyödynnettäväksi.

Suojelupoliisin lakisääteiset tehtävät tukevat useiden tavoitteiden saavuttamista jo sellaisenaan.

Kestävä kehityksen tavoitteiden kannalta keskeisiä tehtäviä ovat muun muassa yhteiskunnan turvallisuutta ja kansalaisten turvallisuudentunnetta sekä yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta ylläpitävät turvallisuustehtävät. Nämä kaikki osaltaan ylläpitävät yhteiskuntarauhaa ja oikeudenmukaisuutta.

Suojelupoliisin toiminta on järjestetty hyvän hallintotavan mukaisesti, tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisuutta edistäen. Viraston koulutustoiminta tukee elinikäistä oppimista, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä hyödyntää uusia oppimismenetelmiä.

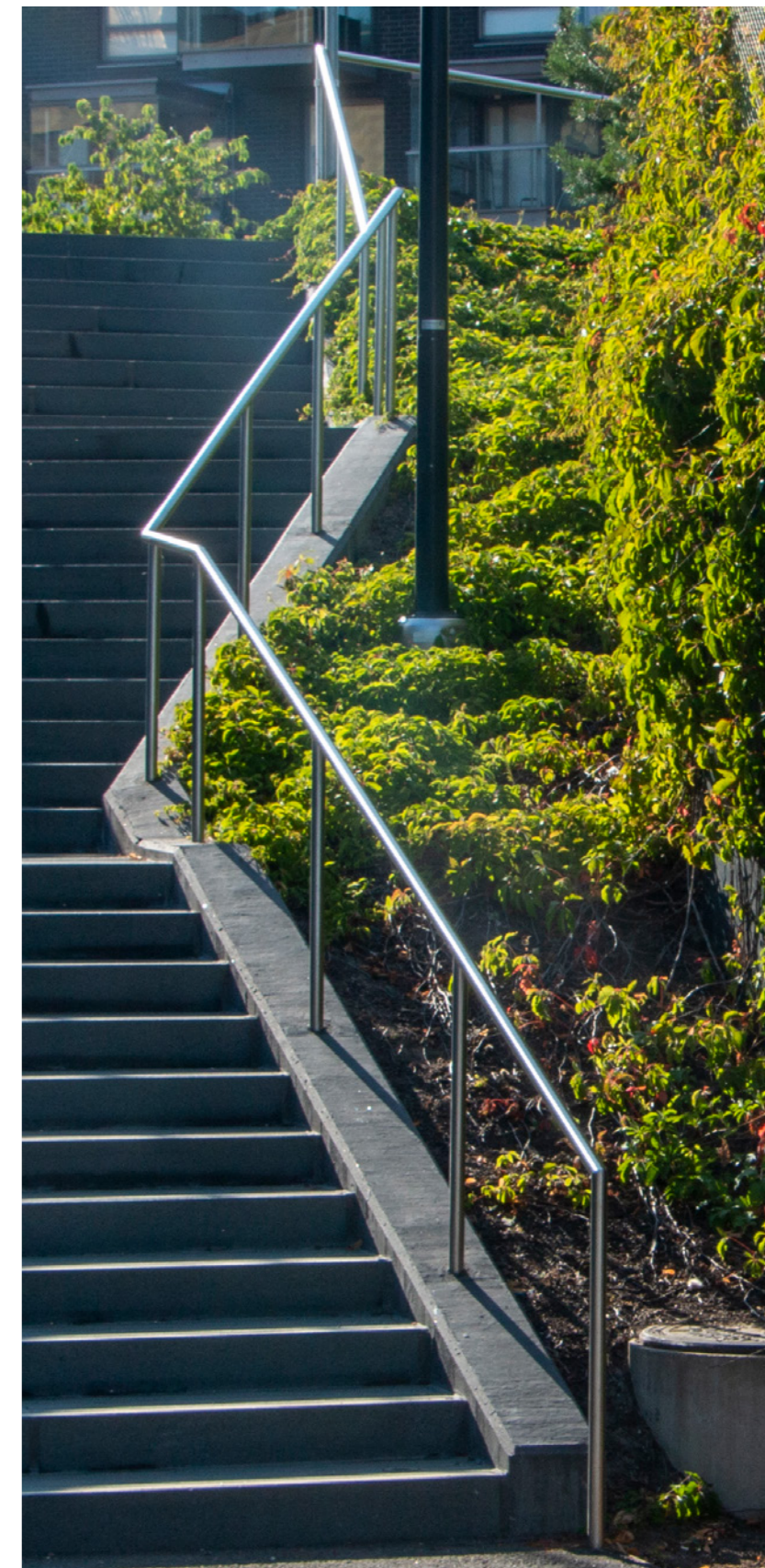
Suojelupoliisin arvot ovat laillisuus, luotettavuus ja laatu. Ne näkyvät jokapäiväisessä työssä asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden ja työkalvereiden kanssa.

- Olemme työssämme vastuullisesti rohkeita ja uskallamme kokeilla uutta.
- Onnistumme vain yhdessä ja kumppaneiden kanssa.
- Pidämme huolta toisistamme.

Suojelupoliisin strategia uudistettiin vuoden 2021 aikana. Vision saavuttamiseksi strategiassa määriteltiin kolme kärkeä - tieto, toimintakulttuuri ja yhteistyö -, joissa halutaan tulevaisuudessa olla parempia. Strategisia tavoitteita vuosille 2023-2025 on konkretisoitu tiekartan muotoon vuoden 2022 aikana.

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti Suojelupoliisissa tunnistettiin YK:n kestävä kehityksen 17 tavoitteesta neljä oman toiminnan näkökulmasta merkittävää tavoitetta keväällä 2021. Tavoitteet ovat pysyneet samoina raportointivuonna 2022. Tunnistetut kestävä kehityksen tavoitteet ovat:

- **Tavoite 8:** Edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttää ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja
- **Tavoite 12:** Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys
- **Tavoite 13:** Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan
- **Tavoite 16:** Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla

3. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua

3.1 ORGANISAATION TOIMINNAN KANNALTA MERKITTÄVIMMIKSI TUNNISTETUT TAVOITTEET

- Edistetään omalta osalta ennalta estävän turvallisuustyön käytänteitä, jotka tukevat yritysten ja organisaatioiden sekä sidosryhmien toimintaa.
- Hyödynnetään tekoälyä ja automatisoidaan toimintaa uusilla teknologioilla ja innovaatioilla.
- Taataan henkilöstölle hyvän hallintotavan mukainen työelämän suoja, turvallinen ja terveellinen työympäristö sekä turvatoimenpiteet jokaisen henkilökohtaisen suojan ja koskemattomuuden takaamiseksi.
- Pyritään edistämään nuorten työllistymistä.

Toimenpiteet

- Kehitetään palvelutuotantoa digitalisaation keinoin ja uudistetaan teknologiaa innovaatioita hyödyntäen.
- Järjestetään asiantuntijatapaamisia sekä info- ja koulutusilaisuuksia.
- Kehitetään työpaikalla yhteistä toimintaa ja toimintatapoja, edistetään henkilöstön reilua kohtelua, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja työhyvinvointia.
- Huolehditaan päätöksenteon avoimuudesta ja läpinäkyvyydestä.
- Uudistetaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma syksyllä 2023.
- Siirrytään uusiin toimitiloihin Helsingissä vuonna 2025.
- Kartoitetaan säännöllisesti työturvallisuusriskit ja päivitetään tarvittavat toimenpidesuunnitelmat sekä psykososiaalisen tuen toimintamalli.
- Tuetaan nuorten työllistymistä mm. tarjoamalla harjoittelupaikkoja.

Mittarit

- toiminnan vaikuttavuutta selvittävät kyselyt mm. asiakastytyytyväisyyskyselyt
- henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tulokset
- palkkausjärjestelmän toimivuuden säännöllinen arviointi
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden seuranta ja kehitys
- riski- ja vaaratekijöiden arviointi ja luokitus sekä psykososiaalisen tuen toimintamallista saadut tulokset
- työsuojelu- ja työhyvinvointi-ohjelman 2020-2023 mukaisten toimenpiteiden seuranta
- nuorille tarjottavien harjoittelupaikkojen määrä

3.2 EDISTYMINEN

Vuonna 2022 toteutettiin Aula Researchin suorittama kysely kaikille turvallisuusselvitysprosessin asiakkaille. Turvallisuusselvitysmenettelyyn liittyen asiakkaiden kokonaistyytyväisyysprosentti oli 95. Vastanneista 98 prosenttia piti menettelyä tärkeänä oman turvallisuutensa kannalta. Prosessin sujuvuuteen oli tyytyväisiä 89 prosenttia ja käsittelyaikaan 71 prosenttia. Laadun osalta tyytyväisyysprosentti oli 83.

Suojelupoliisi osallistui vuonna 2022 T-Median toteuttamaan julkishallinnon Luottamus & Maine-tutkimukseen Maahanmuuttoviraston verrokkiorganisaationa. Näin Suojelupoliisi pystyi seuraamaan maineen ja sidosryhmätuen kehitystä verrattuna edellisvuoteen, jolloin Supo tilasi tutkimuksen itse. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Suomessa toimivien julkishallinnon organisaatioiden mainetta kansalaisten keskuudessa. Suojelupoliisia arvioi tutkimuksessa noin 200 henkilöä, jotka tunsivat Supon vähintään nimeltä. Tutkimuksen tieto kerättiin sähköisellä työkalulla 4.10.-31.10.2022. Arviointiasteikko on 1-5.

Suojelupoliisin mainepistemäärä oli 3.54, kun se parhaiten selviytyneellä julkishallinnon organisaatiolla oli 3.95 ja heikoimmin selviytyneellä 2.18. Julkishallinnon organisaatioiden vertailussa Suojelupoliisi oli sijalla 23, kun se vuonna 2021 oli sijalla 33.

Maineen osalta parhaimmat arviot Suojelupoliisi sai vastuullisuudesta (3.71) ja tuotteistaan ja palveluistaan (3.69) ja heikoimmat vuorovaikutuksesta (3.40) ja hallinnostaan (3.11). Hallinnolla tarkoitetaan viraston toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Arvio Suojelupoliisin kokonaismaineesta sekä siihen linkittyvästä sidosryhmätuesta oli noussut edellisvuoteen verrattuna. Nyt se oli ylittänyt hyvän maineen rajapyykin (raja on 3.5).

Suojelupoliisin toiminnasta tehtiin edellisten vuosien tapaan kansalaiskysely, jonka toteutti Kantar TNS Oy Suojelupoliisin toimeksiannosta. Tutkimusaineisto kerättiin puhelinhaastatteluina 21.11.-2.12.2022 välisenä aikana. Tutkimusta varten haastateltu joukko edustaa maamme 18-79-vuotiasta väestöä Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Haastattelujen kokonaismäärä oli 1003. Tutkimustulosten virhemarginaali oli kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Suurin osa (91 prosenttia) suomalaisista sanoo luottavansa Suojelupoliisiin. Paljon luottavia on 42 prosenttia ja 49 prosenttia luottaa Supoon melko paljon. Tuorein tulos on koko mittausjakson toiseksi paras. Vastaajia pyydettiin vielä antamaan kouluarvosana Suojelupoliisille. Se on nyt 8.26. Tämäkin tulos on koko 2000-luvun jatkuneen

mittauksen ajanjaksolla toiseksi paras. Erot eri väestöryhmien arvioissa ovat pieniä.

3.3 TAPAUSESIMERKIT

- Sisäministeriö myönsi sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF) syksyn 2022 haussa EU-rahoitusta useisiin hankkeisiin ja operatiiviseen toimintaan. Suojelupoliisi sai rahoitusta Tiedusteluanalyysi- ja tutkimustyökalut (INTER) -hankkeeseen. Hankkeessa hankittavat tiedusteluanalyysi- ja tutkimustyökalut parantavat Suojelupoliisin analyysikykyä automatisoimalla sen ydintietojärjestelmän toiminnallisuuksia ja hyödyntämällä tekoälyä. Tavoitteena on tunnistaa turvallisuutta uhkaavia ilmiöitä ennaltaehkäisevästi ja pystyä luomaan entistä luotettavampia tilannearvioita. (SM:n tiedote 12.4.2023)
- Suojelupoliisi on panostanut merkittävästi osaamisen kehittämiseen. Henkilöstön osaamiskartoitus tehtiin vuosien 2021 ja 2022 aikana. Perehdyttämiskoulutuksen laatuun ja sisältöön on kiinnitetty huomiota oppimistavoitteiden saavuttamiseksi. Koulutustoimintaa tarkastellaan säännöllisesti ja palautteeseen reagoidaan.

- Raportointivuonna 2022 henkilöstön työtyytyväisyys mitattiin valtion VMBarolla. Aiemmat vertailukelpoiset tulokset vastaavalla menettelyllä ovat vuodelta 2017 ja 2020. Vuonna 2021 toteutettiin jatkokysely, jonka tavoitteena oli varmistaa aiempien päätettyjen toimenpiteiden edistyminen. Suojelupoliisin kokonaistulos VMBarossa 2022 oli lähes edellisen kyselyn tasolla ja myötäili valtiohallinnon keskiarvoa (VMBaro valtiolla 2022, 3.69/5).
- Suojelupoliisin uusi toimitilahanke on edennyt aikataulun mukaisesti. Peruskiven muurausilaisuus pidettiin syyskuussa 2022. Tavoitteena on saada uudet toimitilat käyttöön keväällä 2025. Sitä ennen joudutaan siirtymään Ratakadun kiinteistöistä väliaikaisesti toimitiloihin, jotta tilat täyttävät turvallisuuden ja terveellisen työympäristön asetetut vaatimukset.
- Suojelupoliisi on pystynyt tarjoamaan muutamia harjoittelupaikkoja nuorille kuluneina vuosina. Palautteen mukaan harjoittelusta on ollut hyötyä kaikille osapuolille. Harjoittelupaikkojen määrän lisääminen on tavoitteena.

TAVOITE 8. EDISTÄÄ KAIKKIA KOSKEVAA KESTÄVÄÄ TALOUSKASVUA, TÄYTTÄ JA TUOTTAVAA TYÖLLISYYTTÄ SEKÄ SÄÄLLISIÄ TYÖPAIKKOJA

- 8.2 Saavuttaa korkeampi taloudellisen tuottavuuden taso monipuolistumisen, teknologian uudistamisen ja innovaatioiden avulla.
- 8.5 Saavuttaa vuoteen 2030 mennessä täysi ja tuottava työllisyys ja säällinen työ kaikille, mukaan lukien nuorille ja vammaisille, sekä sama palkka samanarvoisesta työstä.
- 8.8 Suojata työelämän oikeuksia ja taata turvallinen työympäristö kaikille työntekijöille, mukaan lukien siirtotyöläisille, erityisesti naisille ja epävarmassa työsuhteessa oleville.

4. Vastuullista kuluttamista

4.1 ORGANISAATION TOIMINNAN KANNALTA MERKITTÄVIMMIKSI TUNNISTETUT TAVOITTEET

- Kehitetään tietoisuutta ympäristönsuojelusta.
- Vähennetään jätteiden syntymistä eri keinoin.
- Edistetään kestäviä julkisia hankintakäytäntöjä.

Toimenpiteet

- Pyritään vähentämään omalla toiminnalla jätteiden määrää.
- Kannustetaan ja koulutetaan henkilöstöä vastuullisiin valintoihin.
- Edistetään kierrätystä.
- Noudatetaan kiertotalouden periaatteita.
- Tehdään vastuullisia hankintoja.

Mittarit

- yhdyskuntajätteen ja toiminnasta aiheutuvan muun jätteen kierrätysasteen seuranta jätelainsäädännön mukaisesti
- hankinnoissa tehdyt arviot (ostetaanko uutena vai käytettynä vai vuokrataanko tai lainataan)
- kaikissa merkittävissä ja soveltuvisissa hankinnoissa tehdyt kestävyystarkastelut

4.2 EDISTYMINEN

Virastossa on kartoitettu syntyvien jätteiden osalta paras mahdollinen lajittelutoimenpide ja kierrätysaste yhteistyössä vuokranantajan, kiinteistöhuollosta, puhtaanapito-palveluista ja ravintolapalveluista vastaavien sekä toimistotarviketoimittajan kanssa. Henkilöstöä on kannustettu vastuullisiin valintoihin.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun osalta on tällä hetkellä toimivat lajittelumenettelyt. Kierrätys-asteessa on kuitenkin parannettavaa. Useimmiten sopimusvaiheessa otetaan jo kantaa laitteiden huollettavuuteen ja varaosien saantiin, jolla tavoitellaan pitempää käyttöikää.

Valtioneuvosto on ympäristöministeriön esityksestä hyväksynyt 24.3.2022 valtakunnallisen Kierrätyksestä

kiertotalouteen - jättesuunnitelman vuoteen 2027 (korvaa 19.12.2017 vahvistetun suunnitelman). Hallinnonalat sitoutuvat toteuttamaan edellä mainitun suunnitelman toimenpiteitä julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion puitteissa tarvittaessa rahoitusta uudelleen kohdentaen. Jotta päästään kohti hiilineutraalia kiertotalousyhteiskuntaa, tarvitaan toimia koko tuotanto-, kulutus- ja jätehuoltoketjussa.

Hankintojen vastuullisuuden kehittämistä edistetään jatkuvasti. Se on myös yhteistyötä, jossa hyödynnetään mm. sisäasiainhallinnonalan verkostoa ja turvallisuusviranomaisten yhteistyö-verkostoa.

4.3 TAPAUSESIMERKIT

- Henkilöstöruokalasta on mahdollisuus ostaa lounaalta ylijäävää hävikkiruokaa ja ravintolan jätemäärä on palveluntuottajan ravintolavertailuissa pienempiä. To-dennäköisesti kasvisruuan tarjoamisella on vaikutusta yksilötasolla tehtäviin valintoihin. Kertakäyttömuovituotteiden vähentämisessä on edistytty edelliseen vuoteen verrattuna.
- Valtionhallinnossa Työ 2.0 Labin Ekosysteemikoulussa on perustettu projekti, jonka tavoitteena on edistää hiilineutraaliutta työympäristöissä ja työarjessa. Projektin tavoitteena on muodostaa laaja yhteistyöverkosto, jonka kesken jaetaan parhaita käytäntöjä, osaamista ja työvälineitä hiilineutraaliuden toteuttamiseksi. Eri virastojen vastuullisuustyölle saadaan myös tätä kautta tietoa ja hyviksi koettuja käytänteitä sekä tarvittaessa vertaistukea.
- Maksuttomassa valtion digitaalisessa eOppiva.fi-oppimisympäristössä julkaistiin maaliskuussa 2022 erityisesti valtionhallinnossa työskenteleville suunnattu, mutta kaikille kiinnostuneille avoin koulutus kestävästä kehityksestä. Koulutuksessa sukelletaan paitsi kestävä-kehityksen määritelmään, tavoitteisiin ja ohjaukseen myös siihen, mikä on meidän jokaisen oma rooli ja panos kestävämmän tulevaisuuden rakentamisessa. Henkilöstöä kannustetaan suorittamaan koulutus.

TAVOITE 12. VARMISTAA KULUTUS- JA TUOTANTOTAPOJEN KESTÄVYYS

- 12.3. Puolittaa vuoteen 2030 mennessä maailmanlaajuinen ruokajätteen määrä jälleenmyyjä- ja kuluttajatasolla sekä vähentää ruokahävikkiä tuotanto- ja jakeluketjuissa mukaan lukien sadonkorjuun jälkeinen hävikki.
- 12.5. Vähentää vuoteen 2030 mennessä merkittävästi jätteiden syntymistä ennaltaehkäisyyn, kierrätyksen ja uudelleenkäytön keinoin.
- 12.7 Edistää kestäviä julkisia hankintakäytäntöjä kansallisten lakien ja prioriteettien mukaisesti.
- 12.8 Varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että kestävästä kehityksestä ja luontoa suosivista elämäntavoista ollaan tietoisia kaikkialla.

5. Ilmastotekoja

5.1 ORGANISAATION TOIMINNAN KANNALTA MERKITTÄVIMMIKSI TUNNISTETUT TAVOITTEET

- Vähennetään viraston hiilidioksidipäästöjä

Toimenpiteet

- Suositetaan vastuullisia hankintoja ja edellytetään niitä yhteistyökumppaneilta (esim. kiinteistöt).
- Parannetaan toimintatapoja ja valintoja ilmastoystävällisempään suuntaan laaditun tiekartan mukaisesti (päivitetään tarvittaessa).
- Korvataan diesel- ja bensiinikäyttöiset ajoneuvot täyssähkö- ja lataushybridiajoneuvoilla leasingosopimusten ja ajoneuvojen elinkaarien päättyessä (em. ajoneuvojen latausverkoston selvittäminen ja laajentaminen tehdään toimipistekohtaisesti).
- Vähennetään virkamatkustusta, etenkin lentomat-kustusta ja korvataan se mahdollisuuksien mukaan etäkokouksilla tai muilla liikkumistavoilla valtion matkus-strategian linjausten ja sisäministeriön ohjauksen ja viraston johdon päätösten mukaisesti.

Mittarit

- Sisäministeriön hallinnonalan yhteinen hiilijalanjäljen mittaus; tavoitteet ja seuranta

5.2 EDISTYMINEN

Sisäministeriön hallinnonalan yhteisen hiilijalanjäljen las-kentaa on tehty vuodesta 2018 alkaen ja sitä on kehitetty systemaattisesti. Hankintojen hiilijalanjälkilaskennassa käytetään laskentakertoimia ja euroja. Se ei välttämättä anna täydellistä kokonaiskuvaa tehtyjen hankintojen vastuullisuudesta. Hansel Oy:n kilpailuttamissa yhteis-hankinnan piiriin kuuluvissa hankinnoissa vastuullisuus on hyvin esillä ja palveluntuottajien kanssa on mahdollisuus kehittää toimintatapoja.

Hankintojen osuus hiilijalanjäljestä on puolet. Hankin-tojen merkitys kasvaa entisestään investointien seurauk-sena lähivuosina. Tästä esimerkkinä ovat uuden toimita-lon varustamiseen liittyvät hankinnat. Muita laskentaan kuuluvia osa-alueita ovat itselle vuokrattu omaisuus (ict,

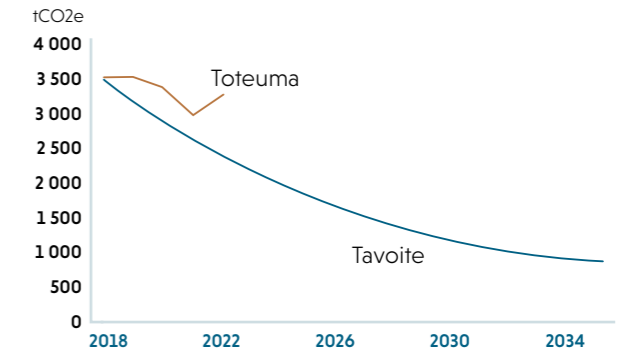
lämpö ja kuljetusvälineet), sähköenergia, polttoaineet, lentomat-kustus ja hankitun energian epäsuorat päästöt. Tavoitetiekartassa näkyy vuosien 2018-2022 toteumat ja vuoden 2022 hypähdyksessä hankintojen määrän kasvu (kuva 1).

Kuluneena vuonna paperittomuutta on edistetty edel-leen monin eri tavoin suosimalla muun muassa sähköisiä alustoja ja vähentämällä painotuotteita. Tulostuspaperin käyttöä on hillinnyt myös ympäristötietoisuuden lisäänty-minen, jonka mukaisesti pienilläkin teoilla on merkitystä.

5.3 TAPAUSESIMERKIT

- Ajoneuvokalustossa täyssähkö- ja lataushybridi-ajoneuvojen osuutta on saatu lisättyä edelliseen vuoteen verrattuna. Tulevina vuosina pyritään kor-vaamaan mahdollisuuksien mukaan diesel- ja bensiinikäyttöiset ajoneuvot em. käyttövoimalla toimiviin. Uuteen toimitaloon siirtymisen myötä vuonna 2025 ajoneuvoille saadaan latausverkosto.
- Virkamatkustuksen rinnalle tulleet etäkokouskäytän-nöt ovat tulleet jäädäkseen ja sitä kautta vähentä-neet varsinkin kotimaan virkamatkustusta. Viraston luonteen huomioon ottaen lentomat-kustus säilyy kuitenkin osana virkamatkustusta.
- Lokakuussa 2022 valtion tiloissa käynnistettiin laaja energiansäästöohjelma. Sen toimenpiteistä vastasivat Senaatti-konsernin liikelaitokset yhdessä asiakasviras-tojen kanssa.

Kuva 1. TAVOITETIEKARTTA JA TOTEUMA 2018-2022

TAVOITE 13. TOIMIA KIIREELLISESTI ILMASTONMUUTOSTA JA SEN VAIKUTUKSIA VASTAAN

- 13.2 Integroidaan ilmastomuutosta koskevat toimenpiteet kansalliseen politiikkaan, strategioihin ja suunnitteluun ottaen huomioon, että YK:n ilmastomuutoksen puitesopimus on pääasiallinen kansainvälinen ja hallitusten välinen foorumi ilmastomuutoksen vastaisista maailmanlaajuisista toimista neuvoteltaessa.
- 13.3 Parantaa ilmastomuutoksen hidastamiseen, sopeutumiseen, vaikutusten lievittämiseen ja ennakko-varoituksiin liittyvää koulutusta, tietämyksen lisäämistä sekä kansalaisten ja instituutioiden valmiuksia.

6. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto

6.1 ORGANISAATION TOIMINNAN KANNALTA MERKITTÄVIMMiksi TUNNISTETUT TAVOITTEET

- Toimitaan vastuullisesti hyvän hallintotavan mukaisesti.
- Varmistetaan viestinnän avoimuus, ajantasaisuus ja saavutettavuus.
- Varmistetaan julkisuuslain mukainen tiedonsaantioikeus.

Toimenpiteet

- Varmistetaan tehokas laillisuusvalvonta, sisäinen tarkastus ja korruption vastainen toiminta.
- Pidetään huolta siitä, että viestintä eri kanavilla on saavutettavaa, ajantasaista ja selkeää.
- Viestitään päättäjille oikea-aikaisesti päätöksenteon tueksi.
- Toteutetaan julkisuuslain mukainen tiedonsaantioikeus julkiseen tietoon.
- Osallistutaan viranomaisyhteistyöhön kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ja vaikutetaan niissä.

Mittarit

- kanteluiden, kansalaispalautteen ja eettisen kanavan kautta tulevien ilmoitusten määrä ja sisältö
- hallintovalitusten määrä ja tuomioistuimien ratkaisut
- tarkastusten määrä ja laatu
- osallistumiset erilaisiin työryhmiin ja niiden tulokset

6.2 EDISTYMINEN

Sisäministeriö kohdisti vuoden 2022 aikana **laillisuusvalvontatarkastuksen Suojelupoliisin rekrytointeihin ja tehtävämääräyksiin**. Tarkastuksella ei havaittu virkavelvollisuuksien laiminlyöntejä eikä lainvastaista menettelyä, mutta tarkastuskertomuksessa nostettiin esille useampi yksityiskohtainen havainto.

Suojelupoliisissa on vuonna 2022 tehty **laillisuusvalvontaa** voimassa olleen laillisuusvalvontamääräyksen mukaan. Virastossa tehtävän laillisuusvalvonnan pääasiallisena tarkoituksena on valvonnan avulla ylläpitää ja parantaa Suojelupoliisin toiminnan oikeellisuutta ja laatua sekä edistää Suojelupoliisille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Laillisuusvalvonnan tarkoituksena on samalla vahvistaa kansalaisten luottamusta Suojelupoliisin toimintaan ja sen lainmukaisuuteen. Laillisuusvalvonnan tarkastustoiminnassa painopiste on sellaisten viranomais-toimien ja -käytänteiden valvonnassa, joilla puututaan yksityisten henkilöiden perusoikeuksiin.

Suojelupoliisin päällikön vahvistaman laillisuusvalvonnan tarkastussuunnitelman mukaisesti vuonna 2022 tarkastettiin kaikki salaisten tiedonhankintakeinojen ja tiedustelumenetelmien käyttöä koskevat asiakirjat. Tarkastustoiminnan yhteydessä tehtyjen havaintojen johdosta pyydettiin vastuussa olevilta tiedustelujohtajilta useita lisäselvityksiä, joiden perusteella annettiin kannanottoja ja ohjaavia huomioita, jotka kirjattiin laillisuusvalvonnasta neljännesvuosittain laaditulle tarkastuskertomukselle. Kertomukset toimitettiin Suojelupoliisin johtoryhmän lisäksi tiedusteluvalvontavaltuutetulle ja vuosiraportoinnin yhteydessä sisäministeriölle, eduskunnan oikeusasiamiehelle ja tiedusteluvalvontavaliokunnalle. Suojelupoliisin operatiivinen toiminta oli tarkastusten perusteella laadukasta ja huolellista. Vuoden 2022 aikana ei annettu varsinaisia laillisuusvalvojan ratkaisuja koskien tiedustelumenetelmien tai salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöä.

Vuoden 2022 tarkastussuunnitelman mukaisesti laillisuusvalvonnassa tarkastettiin salaisen tiedonhankinnan ja siviilitiedustelun suojaamisen, tietolähdetoiminnan sekä peitetoiminnan ja valeoston toteuttaminen. Lisäksi valvontaa kohdistettiin tarkastussuunnitelman mukaisesti Suojelupoliisin koulutustoimintaan ja henkilötietojen käsittelyyn Suojelupoliisin omissa järjestelmissä ja poliisin järjestelmissä. Tarkastusten perusteella Suojelupoliisin toiminta oli vuonna 2022 lainmukaista. Tarkastuskertomuksissa nostettiin esille havaittuja kehittämiskohteita harkittavaksi vastaisuuden varalle.

Suojelupoliisissa käynnistettiin 31.1.2022 **eettinen kanava**, joka mahdollistaa työssä havaittujen lainvastaisuuksien taikka muiden epäkohtien ilmoittamisen nimellä taikka nimeettömästi. Vuoden 2023 alusta tuli voimaan laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (ns. ilmoittajansuojelulaki 1171/2022). Suojelupoliisissa varmistetaan alkuvuoden 2023 aikana, että eettinen kanava vastaa lain vaatimuksia. Suojelupoliisin sisäinen laillisuusvalvoja toimii eettisen kanavan koordinaattorina.

Tiedusteluvalvontavaltuutettu tarkasti Suojelupoliisin tietojen mukaan kaikki tiedustelumenetelmiä koskevat päätökset. Valtuutettu ei kohdistanut Suojelupoliisiin vuoden 2022 aikana tiedustelutoiminnan valvonnasta annetun lain mukaisia seuraamustoimenpiteitä.

Eduskunnan oikeusasiamies (EOA) toteutti Suojelupoliisissa vuoden 2022 aikana kaksi tarkastusta ja antoi kolme Suojelupoliisia koskevaa ratkaisua. Yhdessä ratkaisussa EOA saattoi Suojelupoliisin tietoon käsityksensä koskien salaisten tiedonhankintakeinojen käyttöä ennen vuoden 2019 tiedustelulainsäädännön uudistusta.

Tietosuojavaltuutettu kohdisti vuoden 2022 aikana

Suojelupoliisiin kaksi tarkastusta, joissa käsiteltiin tietosuoja

suojelupoliisiin kaksi tarkastusta, joissa käsiteltiin tietosuoja

suojelupoliisiin kaksi tarkastusta, joissa käsiteltiin tietosuoja

suojelupoliisiin kaksi tarkastusta, joissa käsiteltiin tietosuoja

6.3 TAPAUSESIMERKIT

- Suojelupoliisin verkkosivustolla on kuvattu viraston asiakirjajulkisuus. Tämän tarkoituksena on auttaa kansalaisia yksilöimään paremmin tietopyyntönsä. Vuonna 2022 Suojelupoliisin kirjaamoon rekisteröitiin 37 julkisuuslain mukaista tiedonsaantipyynnöitä.
- Suojelupoliisi myöntää vuosittain tutkimuslupia pääsääntöisesti jatkotutkimustason tieteelliseen tutkimukseen. Lupaharkinnassa huomioidaan oikeudelliset edellytykset, tietojen luovuttamiseen liittyvä lainsäädäntö sekä luvan myöntämisen tarkoituksenmukaisuus. Suojelupoliisin edeltäjien (Etsivä keskuspoliisi,

Valpo I ja Valpo II) asiakirjat on luovutettu Kansallisarkistoon, jossa ne ovat tutkijoiden käytettävissä.

- Medialle on järjestetty tiedotustilaisuuksia keväällä vuosikirjan julkaisun ja syksyllä kansallisen turvallisuuden katsauksen julkaisun yhteydessä. Toimittajayhteyksistä on taustoitettu päätoimittajia ja oikeustoimittajia sekä lukuisia yksittäisiä toimittajia. Taustoitusten aiheita ovat olleet mm. kyberuhkat, Venäjän uhka, Kiina, äärioikeisto ja avointen lähteiden käyttö. Lisäksi Supo on taustoittanut useita toimituksia ja toimittajaryhmiä informaatiovaikuttamisesta, jotta media osaa tunnistaa ja toimia oikein.
- Suojelupoliisi on osallistunut aktiivisesti julkiseen keskusteluun kansallisen turvallisuuden ilmiöistä. Julkiseen keskusteluun osallistumisessa on hyödynnetty esimerkiksi päällikön verkkokolumneja ja omaa Supodi-podcastia. Suojelupoliisi on strategiansa mukaisesti osallistunut ulko- ja turvallisuuspoliittiseen keskusteluun järjestämällä yhteistyössä Ulkopoliittisen instituutin kanssa FIIA Forum 2022 -seminaarin, jossa käsiteltiin pohjoismaisen turvallisuusilmaston muutoksia ja haasteita. Suojelupoliisi järjesti yhteistyössä Traficommin kanssa SuomiAreenassa paneelikeskustelun, jonka aiheena oli kyberturvallisuus.
- Median yhteydenottojen määrä vuonna 2022 kasvoi huomattavasti verrattuna edelliseen vuoteen. Suojelupoliisilla on erikseen nimettyjä henkilöitä julkisia esiintymisiä varten. Tätä varten on annettu esiintymiskoulutusta. Asiantuntijoiden osuus medialle annettavissa kommentteissa on noussut merkittävästi edellisestä vuodesta, jolloin suuri osa kommentteista oli viestinnän henkilöstön antamia.
- Suojelupoliisin kirjaamossa vastaanotettiin vuoden 2022 aikana lähes 10 000 kansalaispostiksi luokiteltavaa sähköpostia. Lukumäärä lähes kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna. Isoa kasvua selittää ennen kaikkea maailmanpoliittisen tilanteen muutos.

TAVOITE 16. EDISTÄÄ RAUHANOMAISIA YHTEISKUNTIA JA TAATA KAIKILLE PÄÄSY OIKEUSPALVELUIDEN PARIIN; RAKENTAA TEHOKKAITA JA VASTUULLISIA INSTITUUTIOITA KAIKILLA TASOILLA

- 16.3 Edistää oikeusturvaa kansallisilla ja kansainvälisillä tasoilla sekä varmistaa kaikille yhtäläinen pääsy oikeuspalveluiden piiriin.
- 16.6 Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla.
- 16.7 Varmistaa joustava, kaikkia koskeva, osallistava ja edustava päätöksenteko kaikilla tasoilla.
- 16.10 Taata julkinen tietojen saanti ja turvata perusvapaudet kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti.
- 16.a Vahvistaa tärkeimpiä kansallisia instituutioita esimerkiksi kansainvälisen yhteistyön avulla, jotta väkivallan ehkäisemiseen ja terrorismin sekä rikollisuuden torjumiseen tarvittavia valmiuksia voidaan kehittää kaikilla tasoilla, erityisesti kehittyvissä maissa.
- 16.b Edistää ja panna täytäntöön syrjinnän vastaisia lakeja ja kestävä kehityksen käytäntöjä.

7. Jalanjälki eli toiminnan negatiiviset vaikutukset toimintaympäristöön

Sisäministeriön kestävä kehityksen sitoumuksessa on asetettu tavoitteeksi hallinnonalan hiilijalanjäljen vähentäminen 75 prosenttia vuoteen 2035 mennessä ja välitavoitteeksi 50 prosenttia vuoteen 2027 mennessä.

Tiekartta Suojelupoliisin hiilijalanjäljen pienentämiseksi sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä, joiden mukaisesti vähennetään viraston hiilidioksidipäästöjä. Sisäministeriön hallinnonalan yhteinen hiilijalanjäljen mittaus tukee asetettuja tavoitteita.

Suojelupoliisin toimenpiteet tuleville vuosille

- Korvataan diesel- ja bensiinikäyttöiset ajoneuvot täyssähkö- ja lataushybridiajoneuvoilla leasingsojien ja ajoneuvojen elinkaarien päättyessä (em. ajoneuvojen latausverkon selvittäminen ja laajentaminen tehdään toimipistekohtaisesti).
- Vähennetään virkamatkustusta, etenkin lentomatkestusta ja korvataan se mahdollisuuksien mukaan etäkokouksilla tai muilla liikkumistavoilla valtion matkustusstrategian linjausten ja sisäministeriön ohjauksen ja viraston johdon päätösten mukaisesti.
- Selvitetään nykyisten toimitilojen ja uuden toimitilan energiatehokkuus-mittarit vuokranantajalta Senaatti-kiinteistöiltä ja yhdessä sovitaan käyttäjän vastuu sekä toimenpiteet.
- Selvitetään sähkösojien päästöjen tilanne (muut kuin Senaatin) ja vaikutetaan päästöihin kilpailutusten ja sojien kautta.
- Edistetään kiertotaloutta sojitoimittajien kanssa (mm. siivouspalvelut, henkilöstöravintolapalvelut, toimisto- ja it-tarvikkeet, toimistokalusteet, elektroniikka sekä tietotekniikka).
- Lisätään paperittomuutta (mm. tulostuspapierin

kulutuksen vähentäminen, painotuotteiden vähentäminen, sähköiseen postiin ja asiointiin siirtyminen, sähköiset oppimisalustat).

- Huomioidaan kestävä kehityksen eri vastuut (ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen) yhteishankinnoissa, joissa ne konsernitoimijoiden tarjoamien palveluiden osalta toteutuvat.
- Tunnistetaan muiden hankintojen osalta keskeiset ympäristövaikutukset hankintojen valmisteluvaiheessa tuoteryhmittäin (mm. vähimmäisvaatimukset, sojien ehdot) ja seurataan tilannetta sojien kaudella.
- Suositetaan vastuullisia hankintoja ja edellytetään niitä yhteistyökumppaneilta (esim. kiinteistöt)

Valtionhallinnossa on jalanjäljen pienentämiseksi tehty jo paljon työtä mm. erilaisten strategioitten kautta kuten toimitilastrategia, kansallinen julkisten hankintojen strategia ja valtion matkustusstrategia.

Arviota valtionhallinnon hiilijalanjäljestä kokonaisuutena ollaan edelleen työstämässä (datapankki tulee tutkiahallintoa.fi -sivuille). Tämä arvio tulee koostumaan valtion kiinteistöistä, hankinnoista ja liikkumisesta aiheutuvista hiilipäästöistä.

Selvitystyö jatkuu eri toimijoiden kanssa myös siitä voisiko hiilijalanjäljen lisäksi samalle alustalle koota muita ekologisen jalanjäljen osa-alueita ja sosiaalista sekä kulttuurista jalanjälkeä koskettavia mittareita niiltä osin, kun tiedot on keskitetty esim. konsernitoimijoiden vastuulle ja niiden keskitetty käsitteleminen on järkevää.

